

SANT DEL DIA: St. Antoni de Pàdua, of.; Pelegrí, bis. y mr.

Després de demà: St. Sagrat Cor de Jesús. — Quaresma: Hores: A l'iglesia parroquial de Nra. Sra. de la Mercè y St. Miguel Arcángel. — Hores de
Exposició de la Verge: A les 9 de matí de la Verge. — Després: A la mateixa iglesia. — Cor de Maria: Nra. Sra. de la Victoria, a St. Francisco de sa-
la. — Després: Nra. Sra. dels Dolors, a St. Cugat. — Missa d'avuy: Octava de Corpus, c. bianch. — La de demà: El Sagrat Cor de Jesús, c. bianch.
— Adoració nocturna: Avuy, dia 13. Vella general reglamentada del Sagrat Cor de Jesús.

Observatori Meteorològic de la Universitat. — Director: E. Alcobé. — 12 de juny

BORES D'OBSERVACIÓ: 1 matí y tarda. — Baròmetre: 751 al nivell del mar 753 22, 755 55. — Temperatura: Màxima, 27,5; mínima, 19,5. — Altí-
metre: 193 ombres: 100 reflectors. — Temperatura a l'ombra: 17,0; 17,1. — Pluja a les 24 hores: 0,00. — Aigua evaporada en mil·límetres: 2,8. — Grada d'hu-
miditat: 66. — Direcció del vent: E. — Velocitat del vent: 131 k. n. — Estat del cel: núvol, pluja. — Nivells: Línia: 12. E. K. N. — Cantitat: 0,4. 0,1.
Sortida del sol: 4:15. — Posta: 7:25. — Sortida de la lluna: 3:30 m. — Posta: 7:57 m.

Publicacions editades per la Companyia d'Orleans
les que's venen en ses principals estacions y despatxos sucursals

La Guia Ilustrada
(Notes, tarifes, horaris, etc.) A 0'30 Frs. (ab franquieg 0'50)

Albums de Fotografies
Recort de mon viatge per Turquia. A 1 Frs. (ab franquieg 1'10)
Turena, Bretanya, Auvernia. A 0'20 Frs. (ab franquieg 0'25)
Targetes postals il·lustrades: «La Turena y sus
castells». Dues series de 6 targetes cada una.
La serie. A 0'30 Frs. (ab franquieg 0'15)

Fascicles il·lustrats A 0'10 Frs. (ab franquieg 0'15)

Le Cantal.
Le Berry (el país de George Sand).
La Bretanya.
L'Aude.
La Turena.
Les Gorges del Tarn.
Poitou Angoumois.
Excursions per França.
Rouergue y Albigeois.

Itineraris geogràfics A 0'10 Frs. (ab franquieg 0'15)

De Tours a Nantes.
De Nantes a Landerneau y empalmes.
D'Orleans a Limoges.
De Limoges a Clermont-Ferrand ab
l'empalmes de Laquille a La Bour-
boune y al Mont Doré.
De St-Denis ps. Mariel a Arvant, línia
del Cantal.

Les cartells il·lustrats publicats per la Companyia d'Orleans, així com tres cartes-
Mineraria: «Turquia», «Bretanya» y «Auvernia», envoltats de reproduccions fotogrà-
fiques, també son en venda. Dirigir-se a l'Administració Central, Despatx de la Publici-
tat, 1, Place Valhubert, París.

Primer MITING D'AVIACIÓ a Espanya
desde'l 8 al 18 de juny de 1912, en el
Aeródrom de Barcelona (abans Alpódrom)

Tots els dies a les 5 tarda y els festius a dita hora y a dos quarts d'onze del matí

MEDIS DE COMUNICACIÓ: Tranvies de Can Tunis. — Punt de venda de locali-
tats: Administració principal de loteries, Plaça Catalunya, 3; Administració de
loteries núm. 23, carrer Fernando VII, 33; Administració de loteries núm. 40,
carrer del Hospital, 2; Casa Auriemma, carrer Fernando VII, 3, y loterilles del
Aeródrom. — PREUS: Lotges ab els quils des de 30 ptes.; entrades tribunes y pre-
terrenis, 5; entrades lliure circulació, 10; entrada general, 1 pesseta. Entrades
coixes y automòbils, 5. El llimbre a càrrec del públic. — Tots els dematins
exposició d'aparells. Entrada a visita als aparells, UNA pesseta.

Nota: S'admetran passatgers en els aparells a 100 ptes. cada un

J. Marsans Rof y Fille
Valors, Cupons, Giros, Cambi de Monedes, Comptes corrents, Viatges
(RAMBLA CANALETES, 2)

Pera's trenats VENDATGES DE PARÍS. Pas-
seig de Gracia, 36, 1.º - Barcelona.

MOSAICS E F. ESCOFET & C
Ronda Sant
Pere 8

Futurs de cotó A. Gabarró Garóia. — Lauria, 33.
Telèfon 2.091. S'executen ordres als mercats
de Liverpool, Nova York y Nova Orleans. — Demanda follet explicatiu y detall

L'advocat Joseph Durán y Mayol ha trasllat el seu despatx y domi-
cili al carrer de la Canada, números 44 y 45, segon pis.

Màquines d'escriure d'ocasió de varis sistemes, ab ga-
rantia, desde 50 Ptes.
CARRER DE BALMES, NUM. 7.

ESTOMACAL
Con el Elixir Saiz de Carlos
se curan las enfermedades del estó-
mago é intestinos, aunque tengan
30 años de antigüedad y no se hayan
aliviado con otros medicamentos.
Cura las acedias, dolor y ardor
de estómago, los vómitos, vérti-
go estomacal, dispepsia, indi-
gestiones, dilatación y úlcera
del estómago, hiperclorhidria,
neurastenia gástrica, flatulen-
cia, cólicos.

DIARREAS
disenteria, la fétidez de las de-
posiciones, el malestar y los ga-
ses. Es un poderoso vigorizador
y antiséptico gastro-intestinal.
Los niños padecen con frecuencia
diarreas más ó menos graves que
se curan, incluso en la época del
destete y dentición, hasta el punto
de restituir á la vida á enfermos
irremisiblemente perdidos. Lo re-
cetan los médicos.

De venta en las principales farmacias
del mundo y Serrano, 30, MADRID
Se remite folleto á quien lo pida.

Tusquets y C. S. en C. Banc
Borsa,
Valors y cupons.—Rambla del Centre, 8

Adobs Espinás
Rambla Centre, 37. — Fàbrica a Sax

Negociem Valors y Cupons
Fills de F. Mas Sardà, Rbla. Centre, 22

E. Prat de la Riba
La Nacionalitat
Catalana
SEGONA EDICIÓ
Un vol. de 152 pag., de 20 x 13
cm., en excel·lent paper vergé
Edició popular: 50 cts.
Ab cobertes a dues tintes
y el retrat de l'autor: 1 pta.
DE VENDA EN LLIBRERIES Y FOTOCOPI-
DIPÓSIT EN AQUÍSTA A ADMINISTRACIÓ

Qui tingui tos
que prengui l'antiga y acreditada pasta
pectoral del Doctor Andrau.
Demànis a les farmacies

La Mancomunitat

Espectació

Han començat les tasques de la Co-
missió dictaminadora. D'elles depèn que
el Projecte del Govern sigui millorat en
el sentit que desitja Catalunya y arribi
a constituir aquell mínim que fusi
suficientment acceptats els partits de
Catalunya y feble concessió del poder central.
Per tant, els moments actuals són de
veritable transcendència, són els d'elabo-
ració del Estatut de la futura Mancomu-
nitat. És per consegüent, grave la res-
ponsabilitat que, ab la nostra actitud pre-
sant, podem contraure'ls partits de
Catalunya. Una gran confiança en els
nostres diputats, que's dongué aquella
força moral que fa decisives les seves pa-
ròles, és necessària. Una gran confian-
ça y, alhora, una serena expectació que
ens fassi amorosos d'aquest primer en-
sayig, tan rudimentari com se vulgui, pe-
rò primer ensaig de descentralització que
s'ha elaborat, justament perquè es el
primer y perquè es de magnitud propor-
cional, té més força de la nostra pro-
vident afectuositat.

Nosaltres, que tenim una invencible fe
en la vitalitat de les obres més que
en la lletra de les lleis, creyem que
aquest Projecte, per miserablem que si-
gués, no'l podem considerar isolat de
les futures organitzacions autònomes de
Catalunya. Nosaltres creyem que l'au-
tonomia vindrà poch a poch y que,
adjudicant aquesta forma d'adveniment es
la que més ens convé; nosaltres cre-
yem que, com més vital sigui aquest
nostre ressorgir, més gradual serà el seu
expansió. De tal manera que la nos-
tra acció serà marcada per un seguit de
fases, de fases consecutives y gairebé in-
terpenetrables progressives.

Però creyem que l'actual Projecte es
d'una gran transcendència. Com es l'ini-
cial, com es la grana originària, cal que,
restringit o no, sigui molt precís, esti-
gui perfectament orientat, més encara:
sigui viable.

No'n trobaríem res d'un cúmul enorme
d'atribucions que no pogués i no sa-
béssim exercir. En canvi, pot devienir
fecundíssim un Estatut sobri que, limi-
tat y tot, donguí una franquiesa, un mar-
ca real a les manifestacions de la nos-
tra activitat. Que sigui mínim, sol, si es
viable, si es susceptible de rebre la nos-
tra espiritualitat, tant li fa, perquè es
justament l'esperit de Catalunya que por-
tarà adins, el qual farà créixer y pros-
perar, per damunt de tot y malgrat tot.

De primer moment semblen les actuals
sessions de la Comissió, comparada ab
la que funcionà pel Projecte de Lley
d'Administració local, menys viscudes.
Però ben mirat es al revés. La solenni-
tat si que es menor, la lenitat també.
Ara no tenim al Congrés la gloriosa re-
presentació de Solidaritat, però tanmateix
l'ambient actual significa un progrés
definitiu. Però hi regnen una serenitat,
una calma apenes torbades per al-
gun rezel nostró o per qualque estridè-
ncia forana de polítics despatxats.

Y es que ara es major encara que
aleshores l'unanimitat de Catalunya, y
es que aleshores se tractava d'una bat-
alla en la qual no teníem altre aliat
que'l personal sentit de justícia d'un au-
steríssim capdell de la majoria. Y ara,
en canvi, els nostres enemics no gos-
sen manifestarse y construeixen excep-
ció. Cal, però, vigilarlos.

Al Dia

Diada solemne

Poques vegades havia arribat a Ma-
drid ab l'ansia d'ara. De la estació al
Congrés: primera sessió de la Co-
missió dictaminadora del projecte de
Lley de la Mancomunitat. La prime-
ra sessió no resol res, però pot fer
moltes coses. Les peticions que pre-
senten els representants dels diferents gru-
pus polítics que la formen, seran un
avenc del pensament dels representants.
Com se portaran tois?

Així anava pensant mentre el cotxe
fatigadament arrossegat per un cavall
magre, que semblava portar co-
rells enverinats, pujava la posta que
porta del Prater al Congrés.

Eren les onze y tres minuts quan

si, haventse entaulat l'argia d'acord
respecte a alguns extrems del setè,
el qual senyala les funcions que l'Es-
tat pot delegar en les Mancomunitats,
que probablement serà aprovat demà
per unanimitat.

Els comissionats estan molt satisfets
dels treballs realitzats y de que segueixi
regnant dintre de la comissió la mi-
llor harmonia que no excloueix la di-
tinduda discussió de cada article.

La comissió opina que de seguir així el
dissapte probablement se donarà d'ac-
tament, sense que's formi cap vot par-
ticular.

Durant la sessió d'avuy ha visitat a
la comissió una representació del Cos
d'enginyers de monts per exposar els
perills que peria ell's pugui implicar la
Mancomunitat.

Els visitants han sortit molt satisfeits
després de sentir les explicacions que
particularment els hi han donat alguns
dels membres sobre la proposta de la
Mancomunitat catalana respecte als
«dons forestals».

La comissió se reunirà demà, a les
deu del matí. No hi assistirà el senyor
Canalejas per celebrarse a dita hora
Consell al Palau.

(Acaba a la 3.ª pàgina)

GLOSARI

LES DUES AMIGUES DE COLEGÍ

Les dues amigues de col·legi, — l'una
s'ha casat; l'altra, no, — qu' troben,
després de tants anys!

Deu meu, com passa el temps!
A mi, diu, la encara fadrina, me
passa que no me'n p'adono. De lluny en
lluny, me'n sobta la idea y penso: Tens
un any més!

—Donchs jo, respon l'altra, com que
veig créixer els meus fills per minuts...
Si, Es com si l'una, en el viatge de
la vida, prengués cotxes per carretera
de vint a trenta anys, de trenta a qua-
ranta... Mentre la segona ha contrac-
tat per hores el seu recorregut. Y les
testes dels infants qui muntan li fan de
taxímetre advertidor.

XENIUS.

Càtedra de Català

Veuuquí el dictamen de la Comissió
d'Instrucció Pública y Belles Arts que
va ser aprovat en la sessió que ans d'ahir
tarda va celebrar el Cos Provincial:

La Diputació de Barcelona, tan dis-
posta sempre a remeiar, dintre dels seus
medis, les necessitats sentides per la pro-
vincia, especialment aquelles que per re-
ferirse a la cultura pública constitueixen
verament el seu patrimoni moral, no
pot ja, actualment, deixar d'atendre a
la que l'opinió unànime senyala com
essencialíssima. Tal es la creació d'una
Càtedra d'idioma català, en la que hi
trobin justa y profitosa ensenyança
així els industrials y operaris que per
l'indole de llurs industries y oficis els hi
es necessari el coneixement del català,
com aquells que en aspectes de
més alta especulació científica es con-
venient conèixer a fons y perfectament
definides y analitzades totes aquelles
regles que enclouen el mode just d'ex-
pressió del nostre llenguatge.

La esmentada necessitat, més sentida
cada dia per l'ampla volada que ha anat
prenent nostra llengua, deriva en gran
part de la manca d'una autoritat o cos
definidor del idioma y pot, en part no
petita, véure remediada mitjançant la
creació de la Càtedra abans dita y el
nomenament pera desemnyarla de qui
sia verament coneixedor de tal ensen-
yança.

Per lo tant:

La Comissió d'Instrucció pública y Bel-
les Arts resol proposar a la Diputació
l'adopció dels següents acords:

Primer. Se crea una Càtedra de Gramà-
tica catalana, qual ensenyança s'ha-
rà en l'edifici de la Universitat lli-
teraria o en el Palau d'aquella Diputa-
ció quan hi hagi en ell, per rahó de les
obres que's realisen, lloch apropiat.

Segon. Dins ensenyança de Gramà-
tica catalana se donarà precisament el
català, essent el sou de càtedra, el de
tres mil pessetes anyals, que's consignarà
en el pressupost de l'any vinent y en
els successius.

Tercer. El catedràtic vindrà obligat
a donar, per separat, dites ensenyances:
una elemental per als tipògrafs, caixis-
ters, litògrafs y demés industrials als qui
puga interessar el coneixement del co-
mú català, y un altre, o sia
una ensenyança superior, per totes aque-

A l'extranger

LA QÜESTIÓ D'ORIENT

La missió del baró Marshall

La qüestió oriental concentra actual-
ment a Londres tota l'atenció del món
diplomàtic. El problema turc s'agita
actualment entre Anglaterra, Alema-
nya, Austria y Rússia. De la voluntat
de Turquia, se'n prescindeix. Així se
comprén que's bons oficis del baró
Marshall no siguin ja del tot neces-
saris a Constantinopla y ho siguin en
canvi a la capital del Regne Unit.

Alemanya, en l'actualitat, no té, per
lo que toca a la qüestió d'Orient,
altre perill possible que'l que li pugui
venir de Londres. Fora d'això, no ha
de temer res, car, no solament està
d'acord ab les dues potències aliades
seves, sinó ab Rússia. En quant a
França, no hi compta, gracies a ha-
ver-la ja feta callar ab la combinació
marroquina.

De totes maneres, la missió que por-
ta a Londres el baró Marshall, ha de
ser realitzada dintre un terme relati-
vament breu. Però ¿en què consisteix
aquesta missió? En portar al Govern
britànic pels camins d'una intel·ligència
precisa, cás en el qual la gran liqui-
dació de l'imperi otomà fora feta fa
quatre dies. O en quatre hores.

Tant si consegüeix el seu objecte,
com si hi troba obstacles invencibles,
lo que sembla probable es que, terme-
nada la seva missió a Londres, el
baró Marshall torni a Berlín pera ocu-
par un alt càrrec; el de successor del
Bethmann-Hollweg, desitjat — segons diu
— d'abandonar el poder.

Protecció al paisatge

El diputat francès Sr. Klotz ha presen-
tat un projecte de llei tendent a su-
primir o almenys a limitar d'una man-
ra rigorosa la instal·lació de grans anu-
ncis a través dels paisatges.

Aquest projecte senyala un impost
anyal de segell netament progressiu, ja
que la tarifa fluctua, segons la granda-
ra de l'anunci, entre 50 y 400 francs el
mètre quadrat. Així sense comptar
havia p'entans de terrenys hont hi
hagi taulers d'anuncis hauran de pagar
un suplement d'impost.

L'armada italiana

Totes les potències se preocupen de
posseir una marina forta, manifestant-
se una tendència a construir lo més rà-
pidament possible grans basiments.

Segons la «Rivista Nautica», Itàlia po-
seirà en 1915 deu dreadnoughts y super-
dreadnoughts. Per ara n'hi ha sis en
construcció. Dels quatre restants n'hi ha
fets els plans y aviat començarà llur
construcció. Tindran un desplaçament de
26.000 tonelles y portarà cada un d'ells
13 peces de 400 mil·límetres.

Diputació

La sessió d'ans d'ahir

Comentant l'incident ocorregut en la
sessió d'ans d'ahir el «Diario de Barce-
lona» posa aquestes ratlles al final de
la ressenya de la mateixa:

«Terminada la sessió, los diputados for-
maron diversos corrillos, començantse el
exabrupto del Sr. Valentí, tanto más la-
mentable cuanto que en las discusiones
hasta ahora habidas en la Diputación,
siempre el señor Valentí se había mos-
trado mesurado y correcto, contrastan-
do con sus compañeros de minoría, en
quienes la violencia de lenguaje consti-
tuye hábito, aun en las cuestiones de
escasa importancia.

El señor Durán y Ventosa manifesta-
ba que el caso presente era una lección
para el porvenir, ya que, si ahora los
insultos del señor Valentí carecían de
importancia por ser colectivos y sin sen-
tido, puesto que se lo jubiló a un in-
dividuo no podía constituir un caso de

Defunció

París, 12, 10'20 matí.

A les 7'30 del matí ha mort en Frei-
derich Passy.

Els drets dels blats

París, 12, 8'10 nit.

Els ministres d'Agricultura y Comerç
han manifestat davant de la Comissió
de Duanes, que'l Govern s'oposa resolu-
tament a tota supressió, reducció o sus-
pensió del dret de 7 francs sobre'ls
blats.

A la Cambra de diputats

París, 12, 8'28 nit.

A la Cambra de Diputats ha continuat
la discussió sobre l'admissió temporal dels
blats.

El ministre de Comerç, M. David,
ha manifestat que's esperadors deuen
renunciar a la idea de veure suprimits
els drets sobre'ls blats. El projecte so-
més a la Cambra salvaguardarà tots els
interessos.

Afegeix que'l dret de 7 francs tendeix
exclusivament a posar als productors
francesos en un peu d'igualtat ab els
extrangers. Per lo demés, el dret de
7 francs no es excessiu.

Esperat ministre que la propera ci-
tació provocará la baixa. Entre tants cal
descartar tota mida perillosa. (Aplau-
diments.)

DE CUBA

Els yanquis a Cuba

París, 12, 11'30 matí.

Washington. — El contraalmirall Os-
torian telegrafia que en vista de la
gravetat de la situació a Cuba la opinió
se mostra favorable a la idea d'enviari
hi al general Wood pera restablir ordre.

Un despatx de Santiago de Cuba diu
que'l canoner nord-americà «Washington»
ha desembarcat 306 marins, ab un ca-
nó, pera protegir les mines de Wood-
ford, prop de Mayarí.

DE PORTUGAL

El nou Gabinet

Lisboa, 12, 12'40 tarda.

El nou ministeri quedará constituït en
la forma següent:

Presidència y Negociis estrangers, Au-
gusto Vasconcellos; Interior, Nuno Otí-
veira; Justicia, encara no està determi-
nat; Hisenda, Joseph Bonavides; Guer-
ra, coronel Pereira Eça; Marina, João
Menezes; Treballs públics, Santos Ve-
igas; Colonias, Ezequiel Campos.

Tots els ministres son independents
dels grups parlamentaris. La major part
no formen part del Parlament.

El nou Gabinet prepararà el programa
ministerial que serà somès als grups
parlamentaris abans de presentarlo el di-
vendres al Parlament.

Difficultats

Lisboa, 12, 9'24 nit.

El senyor Vasconcellos encara no ha
presentat al president de la República,
senyor Ariaga, la llista del nou Gabinet.
Sembla que han sorgit dificultats pera
la constitució d'el ministeri.

inmoralidad, el día de mañana pueda
tratarse de dicámenes de cuentas y en
este caso el público sospecharía de los
diputados que en ello inter-inerian, si á
los diputados lerrouxistas les venia en
gana calificar de igual modo su inter-
vención.

Por este motivo, añadió el señor Du-
rán, propondrá la reforma del reglame-
to y en el una cláusula por la que pue-
da ser expulsado del salón de sesiones
el diputado que agrave á sus compañe-
ros en forma análoga á lo hecho hoy
por el señor Valentí.

La minoría conservadora y la carlista
están conformes con el criterio del se-
ñor Durán respecto á la reforma del re-
glamento.»

Diu «La Tribuna»:

«Unas palabras improprias. — En la
sesión celebrada ayer tarde por la Di-
putación, se produjo un lamentable in-
cidente a consecuencia de unas pala-
bras ofensivas para la mayoría del cuer-
po provincial, pronunciadas por el se-
ñor Valentí y Camp.

La inconveniència fou més notada i més sensible, per tractar-se del senyor Valentí, que no acostumbava a usar de cert lèxic per defensar les seves opinions. Els diputats de les grups republicans, conservadors, liberals i carlistes, se mostraren justament indignats per la inconveniència del senyor Valentí, però al examinar el reglament se trobaron con que no se havia previst en el que diputad algun podria faltar a les regles del comportament i la bona educació, segons frases del senyor Durán y Ventosa.

En vista de ello se reunirà el departament Central para proponer a la Diputació una reforma del reglament interior, que ponga a cubierto a los señores diputados de las prociadades que puedan ocurrírsele a alguno de sus compañeros.

Aquesta tarda se reunirà la comissió encarregada de la reforma del reglament de la Diputació.

S'ha demanat al senyor Cabot y Rovira, que s'ha trobat a París, un exemplar del de la Cambra francesa de Diputats para consultarlo.

En els dies 14, 15, 16 i 17 d'aquest mes, de deu a dotze del matí i de quatre a set de la tarda, tindrà lloc en el local de la Escola Provincial de Tall, sota la Diputació, la exposició dels treballs efectuats pels alumnes durant el curs de 1911 a 1912.

—Diu un confrare:

«Hablando con el diputado provincial de la izquierda señor Puiguet acerca de la política de Melquades, nos ha dicho: Nada he resuelto respecto al ingreso en el partido reformista; pero si algún día me resolviera a ello, antes dimitiría mi acta de diputado, ya que fué la izquierda quien propuso y votó mi candidatura. Entiendo que eso es lo decente».

A la Casa Provincial de Caritat

La professó del Corpus

Es cada any una de les més belles professions del Corpus. Les famílies antigues i conegudes de la casa benèfica, se apleguen a les galeries dels patis para veure la sortida i l'entrada de la professó. Ahir, malgrat el temps plujós que va fer fins a darrera hora de la tarda, patis i galeries se trobaven plens de gom a gom, desde primera hora, presentant un efecte veritablement heròic.

Va començar bona hora des de la professó sortida o'm sortida, mes al últim, una esperancadora bonança, i un desig unànime de que sortís, va fer que totom se decidís per lo primer. Y la professó va sortir i els gegants i nanos varen voltejar repetides vegades, causant entre els paquets, que se's miraven embadalits, la satisfacció corresponent.

Seguint als simpàtics personatges, que obrien la marxa, hi anaven els tramps i els gonfons. Y darrera d'aquests, els nens i nenes assilats, amb poms de clavells vermells, i les que enguany han fet la primera Comunió, totes vestides de blanc, amb corona i un pomeu de lliris.

Y després els demés assilats y treballadors de la casa ab ciris, i els escolans y les bandes.

Detrás d'aquests, una de les quals era portada pel Cos de la Noblesa, hi anaven nobles i cavallers i militars. De l'Ordre del Sant Sepulcre hi havia una representació lluhidissima. També hi varen veure als senyors Josep Antoni Güell, Nadal y Marqués de Castellós i Riú.

La banda de l'Assil Naval, que's seguia, executava airotes marxes. Els quefes de la Crest Roja y els alcaldes de barri hi eren en gran nombre. Entre les representacions oficials hi havia els regidors senyors Vallés, Nolla y Vallés y Pujals, als que seguia'l penó principal, que portava'l senyor Solís y els cordons eren portats pels senyors Alad i Almeda. La banda municipal seguia an aquest penó.

Després, escolans i clero, dos de portants y el Santíssim sota talem, al que feyen guardia d'honor guardies municipals y urbans. Detrás del Santíssim hi anava'l representant del senyor Bisbe, que ho era'l doctor Marqués, la Junta de la Casa, el cabó Formentor y els diputats provincials senyors Pericás, Usamat, Borrás, Pelfort, Argemí, Salsalvador, Borrás, Rafols, Fages, Jansana y el vis president senyor Bartrina, que portava la representació del senyor Prat de la Ribera y que presidia la professó.

Aquesta va recórrer els carrers anunciats, essent presenciada per tots indrets per una gran concurrencia. Els balcons del curs eren engalanats y atestats de gent.

Al tornar a la iglesia de la Casa de Caritat, la gentada que hi havia era extraordinàriament nombrosa. Els petits, contemplaven embadalits d'ou com balla, celebrant la presència dels gegants y escoltant les marxes triomfals que executaven les bandes.

Romiatge

a Sant Joan de les Abadeses y Ripoll

Programa

Desde dos quarts de quatre, misses de Comunió a la iglesia de Sant Pere.

A tres quarts de cinch, sortida del tren.

A les nou, arribada a Sant Joan. Rebuda per les autoritats, comissió, guies, etc. Professó sortint del monestir y anant a rebre'ls pelegrins a la iglesia de Sant Pol, y tornant al monestir, baix la presidencia sota talem dels senyors bisbes.

Al monestir goigs y motets religiosos que cantará la escolania del Pí, dirigida pel mestre Joan Masferrer, mentre s'efectua la cerimonia de la exposició, després de la qual el senyor Bisbe de Vich farà la presentació de la romeria.

Adoració del Santíssim Misteri y ofici. Si hi ha molta concurrencia se resarà una missa a fora de la iglesia. Els sermons els pronunciaran els senyors canonges, sagristà de Barcelona, doctor Mas, y ardia de Vich doctor Collet. Al mateix temps se diran misses a Sant Pol, a les deu, onze y dotze.

Després de l'ofici, visita a la població.

A les dotze, tots els que tindrán valles aniran a dinar en local expésos.

A les dues, començament de reserva y locació a son Sagrat del Santíssim Misteri, cantant els goigs y fent la despedida el senyor Bisbe de Barcelona.

A les tres, tornada a la estació y sortida cap a Ripoll.

A un quart de quatre, arribada a Ripoll, en qual estació robaran la romeria les autoritats. Visita al monestir, hont se centrà una gran gentada y la cal·lectació a la Verge d'un dels senyors bisbes y se cantaran els goigs a Santa Maria. Se destinarà mitja hora para visitar el monestir.

A dos quarts de cinch, tornada a la estació para arribar a Barcelona a les vuit.

Ahí, a la nit, tingué lloc l'Acadèmia de la Joventut Catalana, l'enseny dels Goigs al Santíssim Misteri de Sant Joan de les Abadeses, que ha escrit en yera inspiració, l'il·lustre canonge de la nostra Seu, doctor don Josep Maria Baranera y els quals ha posat en música

ab senyala y pregona misticista el mestre mossèn Josep Masferrer; els nombrosos assistents aplaudiren amb entusiasme aquesta bella pagina de literatura religiosa y musical. També s'ensajaren després els Goigs de Santa Maria de Ripoll, letra inspirada en els sentiments que florecien al visitar aquell temple de la Fe y de la Patria, que son altra gloria del genial poeta mossèn Jacinto Verdaguer, que avuy se cumplexien deu anys tingué lloc son solemne enterrament; la música d'aquests Goigs, d'escavent popular y catalanès es del malaguanat mestre en Francisco Alió, y no cal dir que merequeren forta aplaudiments.

Tenint lloch avuy, a dos quarts de deu del vespre, al Circol de Sant Lluch y Lliga Espiritual de Nostre Senyor de Montserrat, la conferencia referent a la visita an aquells monastirs, per D. Geroni Martorell, després de la mateixa, se verificarà un altre ensaig dels esmentats Goigs.

Congrés de forneria

Ahí

Les comissions ahir invierten el temps en la discusió dels següents temes:

Tema 8.—Bases econòmiques y administratives a que deu subjectar-se'l períodich orgue del Sindicat Nacional.

Tema 9.—Quota dels socs. Necessitat de sa ampliació com a mitjà de vida del Sindicat Nacional y prompte funcionamiento de la Caixa d'Estalvis y Montepío Fiequer.

Tema 10.—Projecte de reglament interior del Sindicat Nacional, especialment drets y devers dels associats y dels càrrecs, prenent per base les indicacions del reglament general.

Respecte al tema vuit se va suscitar llarga discusió, essent rebutjades varies proposicions relacionades amb la marxa administrativa del períodich «El Panadero».

Para estudiar dit tema va quedar encarregada una comissió composta dels senyors don Isidor López, don Doroteo Cepeda, don Ramón Audón, don Mariano Forés, don Francisco Llastenós, don Elías Ayararín y el senyor Ugarte.

Els temes novè y desè quedaren aprovats després de breu discusió.

A la tarda, en sessió pública, varen començar les comissions l'estudi y discusió d'alguns altres temes.

Programa para avuy

A les nou del matí, sessió pública: a les onze, sessió de clausura.

A la tarda, a les dues, banquet en el Mundial Palace, y després excursió al Tibidabo y Valldorera.

Miting d'Aviació

Dia quart

La tarda va ser plujosa, cayent xafecs abundants, però a les sis para, s'apagaren els núvols, para'l vent y ls aviadors se disposaren a engegar-se.

Volà en primer lloch en Lacombe sobre monopla Deperdussin, de 50 cavalls, y volà molt bé durant 12'5 minuts. No obstant, com no va passar pels punts fixats, la prova fou declarada nula pel jurat.

S'acabà després en Poumèd, sobre monopla Borel, Morand. Aquest aviadador es un temerari. Fa unes virades de tan curt radi, que l'aparell s'inclina d'una manera alarmant, però'l redressa desseguida y segueix volant. Para'l motor y'l monopla sembla caure a terra, y al ser a pocs metres del hipòdrom, torna a engegar l'hèlix y s'enlaira de nou.

Durant 8'5 minuts els espectadors estigueren al pay al cor.

S'havia de tornar a aixecar en Lacombe, però l'aparell necessita reparacions que's fan a tota pressa. Y mentre tant, en Poumèd torna a enlairar-se y torna a fer de les seves baixes als 4 minuts ab un aterratge emocionant. Aplaudiments molt merecuts.

En Lacombe vol tornar a volar, però son les 7'45, el sol s'ha posat y'l reglament no permet fer proves, que s'aplassen para avuy.

Y'l públic se'n va en mitg d'un imens concert de granotes que a centenars se diverteixen per aquells camps convertits per la pluja en aiguamolls.

Religioses

—Iglesia de Sant Antoni Abat de PP. Escolapis (Ronda Sant Pau, 60).

Avuy, misses cada mitja hora desde les sis fins a les nou. A dos quarts de set, ab exposició de S. D. M., exercici al Sagrat Cor. A les set, funció dedicada a Sant Antoni, ab missa de comunió general y plàtica pel P. Joan Figueras.

Després de la missa de nou se repartirà el pa entre'ls pobres.

—Iglesia parroquial de Sant Cugat.

Avuy, festa de Sant Antoni, tot el matí s'han de misses. A l'ahir ahont se venerarà l'imatge. A les deu, Ofici solemne, cantat per la Capella de la parroquia, predicant el P. Redento del Nen Jesús, carnèlita descalç. A dos quarts de set de la tarda, Rosari y exercici en honor de Sant Antoni ab cantichs per l'escolania parroquial.

S'ha començat a construir ja en aquesta iglesia parroquial part del altar dedicat al Sant Protector dels necessitats. Per aquest motiu, se prega a tots els devots del Sant que fassin lo que puguin para ajudar ab les seves almoines a la construcció y acabament del esmentat altar.

—Alberch de Sant Antoni (Roger de Flor 153).

Seguirà la novena a les sis de la tarda, predicant mossèn Joan Mouras.

Avuy, dijous, diada de Sant Antoni de Padua, comunió general a les sis, missa cada mitja hora, ofici a les deu, cantant les noves internes la missa del Santíssim Sagrament, den Ribera, y predicant el canonge Baranera. Després se farà la benedicció y distribució dels liris de Sant Antoni. Indulgència plena visitant la capella.

A la tarda, a les sis, darrer dia de la novena y adoració de la reliquia del Sant.

—L'Apostolat de l'Oraçió de les Escolles Pies de Sant Antoni celebrará un Triduu dedicat a S. C. de J., durant els dies 14, 15 y 16 dels corrents, ab motiu de la benedicció d'un estandart que serà beneit pel doctor Laguarda el dia 14, a les sis de la tarda, y aparadrin per la senyora donya Angela Muguet de Marull y el jove don Ramón de Marull Huguet.

—Iglesia de Nostre Senyora de Pompeya. — Demà, festa del Sagrat Cor de Jesús: a les vuit del matí, exercici precatiu.

A la deu, missa cantada «De Angelis».

A la tarda, a les set, Rosari, continuació de la novena de Sant Antoni, exposició de S. D. M., lletanies lauretanes cantades, consagració al S. C. de J., terminant ab el cant de «Cor Jesús desatissim».

Iglesia del Hospital de la Santa Creu. — Dimecres, 16, conclusió del octavari. — A les set, missa de Comunió ab plàtica. A les deu, Ofici. A la tarda, a dos quarts de sis, exercici, sermó, professó, que recongru el pati, benedicció y reserva.

INFORMACIÓ PARLAMENTARIA

(PER TELEFON)

Congrés

Madrid 12, 2 tarda.

A les 3'5 s'obre la sessió, baix la presidencia del comte de Romanones.

Al banch blau, els senyors Barroso y Villanueva.

La Cambra desanimadissima.

S'apropa l'acta de l'anterior.

Prechs y preguntes.—Els senyors Santa Cruz, Llosas y Pau Iglesias dirigeixen varies preguntes als ministres de la Governació y Foment.

L'últim dels citats diputats se lamenta de la conducta del alcalde de Puertollano ab els obrers, els quals el diumenge pròxim van celebrar una manifestació para demanar la seva destitució.

També s'ha de que a Aller els patrons no cumplexin la fórmula convinguda després de la última vaga y se cometin represalles, havent sigut empresonats 30 miners.

El senyor BARROSO contesta a n'aquests dos punts en sentit optimista, assegurant que a Puertollano y a Aller, segons li diuen els respectius governadors, no hi ha cap detingut, y que'l Govern té tot el seu empenyo en que en abdos punts se restableixi l'absoluta normalitat de les relacions entre obrers y patrons, cosa que no dubia's conseqüència.

El senyor RIVAS MATEOS demana se proveixi la pesca ab dinamita, y la Mesa ofereix transmetre aquest prech al ministre de Marina.

El senyor SORIANO demana que's donguin les oportunes ordres al governador de Lugo para impedir la sortida de Monforte del famós quadre de Van der Coes.

El senyor BARROSO diu que aquesta mateixa tarda donarà les ordres sol·licitades.

El senyor CANALEJAS diu que sobre això's tractarà detingudament en la interpel·lació que'l senyor Soriano té anunciada y el Govern acceptada.

El senyor SEGOANE manifesta que si el quadre de Monforte es propietat d'Estat deu passar a un museu provincial o nacional para que estigui ben guardat.

El senyor BURELL diu que, digui lo que vulgui el Consell d'Estat, aquest quadre no pertencien als Escolapis.

Planteja una qüestió previa y es la de que quan vindrà aquí els informes del Consell d'Estat abans de la resolució ministerial.

Reglamentariament no, però ab aquesta practica va rompre l'orador, essent ministre d'Instrucció pública, quan el senyor Llorens demana l'expedient de les Corts de Cadix.

Opina que aquest dictamen deu vindre abans, para'ls casos, si s'espera la resolució resulta inútil la fiscalització del Parlament en determinats casos.

El senyor CANALEJAS manifesta que demà vindrà el ministre d'Instrucció Pública a contestar a tot això y potser pugui portar ja alguna determinació del Consell de ministres.

En tot cas, hi ha que esperar la substanciació del expedient para portarlo aquí; però això no impedeix que en certs casos el Govern pugui aportar documents y informes al desenroll d'una interpel·lació com la que té anunciada el senyor Soriano.

Madrid 12, 5'15 tarda.

El senyor IGUAL demana que'l quadre de Monforte sigui traslladat al Museu Nacional.

El senyor SORIANO.—Està bé que'l quadre vagi a un Museu, però no al nacional, sino al de la provincia ab una estat 400 anys, porque tractante d'una obra d'art de molt valor, font de riqueza, ja que han de ser molts els que anen a veure'l, es lògic que per mitjà de la provincia abans es per llarga tradició.

El senyor BARROSO.—El telegrama donant instruccions al governador de Lugo ja està en camí.

El senyor FELIU formula un prech relacionat ab el professorat dels Instituts.

Ordre del dia.—Segueix la discusió de presupostos, obligacions generals del Estat.

Segueix l'aprovació d'articles. Para cada un demanen votació nominal els republicans. Se fan sis, quedant aprovats els 6 articles que restaven d'obligacions generals.

El senyor PEDREGAL apona un vot para anar a la sessió primera d'obligacions dels deutes ministerials: Presidencia del Consell de ministres.

Madrid, 12, 9'15 nit

El senyor BARBER contesta a senyor Pedregal.

El senyor PEDREGAL rectifica breument y després d'intervenir els senyors Soriano y Romeu, es rebutjat nominalment el vot particular del senyor Pedregal ab 80 vots contra 12.

El senyor LLOSAS fa observacions al dictamen.

Diu que l'edifici de la Presidencia té una fatxada al carrer d'Alcalá que no es tan il·leta com altres edificis públics. Ab algun arregol podria servir aquest edifici. Això sense comptar ab que'l president del Consell podria tenir una camera, com succeïen en més països, y alhora no existiria'l problema de buscar un edifici para la Presidencia, y ab això'l país s'estalviaria'l presupost d'aquest departament sols ab lleugeres parrades.

El senyor BARBER li contesta manifestant que no's tracta sols de la fatxada del edifici de la Presidencia, sino de l'entorn total del mateix.

Respecte a la generalitat de la fatxada de president del Consell, diu que es assumeix d'economia política que escapa a les atribucions d'una comissió de presupostos.

El senyor IGLESIAS (don Pau) coincideix ab el senyor Llosas en que molt bé podria'l president encarregar-se de una camera. No hi sigut molt temps ministeri de Gracia y Justicia?

El senyor SORIANO.—Y continúa essentho (Rialles).

El senyor IGLESIAS.—Si el senyor Canalejas hagués sigut, desde que se encarregà del poder, ministre d'Hisenda, no hauríem vist tres ministres en aquesta cartera, ab criteris diferents, pertorbant aixís l'Hisenda nacional.

Constat algunes parrades dels gascos de material en relació ab lo que costa el personal, tant de la Presidencia com del Consell d'Estat.

El senyor CANALEJAS li contesta y diu que en els gastos dels material hi van incloues les parrades d'ambinat, calefacció, estores, gratificacions al personal de la secretaria particular; tamps, l'any que toca renovarlos; cotxe, automòvil y altres gastos que fins ara no havien sigut discutits.

El senyor IGLESIAS rectifica breument y en votació ordinaria s'aproveuen els articles del presupost de la Presidencia.

Se sospen aqueste discusió.

El senyor ARTECHE apona una proposició de llei disposant que regrezi el Fur de Vizcaya en el «Infanzonadon y Tierra llana» de la provincia de igual nom.

El ministre de GRACIA Y JUSTICIA li contesta y queda presa en consideració.

Segueix el debat del projecte de llei

prohibint el treball industrial nocturn de la dona.

El senyor IGLESIAS (don Pau) diu que no s'oposa al principi de la llei, sino a sos efectes.

El senyor SALA agraïx al comte de Sagasta les manifestacions que feu abir y omnyer, al senyor Iglesias aclarint breument lo que digué en la tarda anterior, rectificant la seva opinió de que, segons s'implantés la llei, podria perjudicar al element obrer y a la industria de la montanya catalana.

El senyor IGLESIAS objecta que la demora en l'aprovació de la llei obceca a egoïsmes parvicols.

Si la classe obrera tingués força aquesta llei no s'aprovaria en la forma que va a fer-se, com tampoch deixaria de cumpir-se la prohibició, porque bastaria apelar a una vaga.

El senyor SALA manifesta que en tots els països hi ha excepcions en el treball nocturn de la dona.

El senyor IGLESIAS.—Com que en tots els països donna la classe patronal!

El senyor BARROSO ofereix que'l reglament se farà ab arregol a les necessitats que la llei reconeix dels elements a que afecta.

S'apropa el dictamen.

Segueix la discusió del dictamen referent als 7.000 kilòmetres de carreteres.

El senyor SALTAS consum un torn contra la totalitat.

El senyor LAVINA li contesta.

El ministre de FOMENT llegíx un telegrama del enginyer jefe de la provincia de Tarragona en el que s'explica lo correut ab el lliurament para'l camí vehinal. Se lliuraren 47.000 pessetes, pero haver corregut la coma del final, pero l'enginyer començant l'obra, ha reingrat lo que excedeix d'4.700 pessetes presupostades, y per correut ha enviat la carta de pago correspondent.

Per lo tant diu el senyor Villanueva—queda a salvo la honorabilitat dels funcionaris que han intervingut en aquest assumpte.

El senyor CALDERON.—Jo may he donat d'aquesta honorabilitat. Lo que he dir y resulta cert, es que la «Gaceta» senyalava una xifra exagerada para un camí vehinal.

S'extranya de que hagin fet falta quatre mesos para veure l'erro, desde que's publicà la disposició en la «Gaceta» fins a la data.

El senyor BURELL.—No's lliura para un vehinal sino para els de tota una provincia.

El senyor MACIA.—Es igual.

El senyor CALDERON.—Es a'l senyor Burrell en un error: s'ha lliurat para aquest camí sol, de Barcelona a Tarragona.

Afirma que està molt lluny del seu ànim inferir la menor molestia als enginyers y funcionarios que han intervingut en aquest assumpte.

El senyor VILLANUEVA diu que ell no conix al enginyer de Tarragona y no sab si haurà advertit abans o després l'error, però lamenta que hi hagi un diputat que intente posar ombres en l'honor d'un enginyer que no, 47.000 pessetes, sino 4 milions pot tenir baix sa custòdia.

El senyor CALDERON.—Jo no he fet semblant cosa.

El senyor VILLANUEVA segueix dient que'l diner no anava a perders perquè'l reingrés més o menys temps un funcionari ab garanties sobrades de honorabilitat. De totes maneres, lo indubitable es que's tracta d'un error substancial y sense conseqüències lesives para l'Estat. Això es lo important y una vegada provat res més tinc que dir.

El senyor NOUGUE fa una calorosa defensa del enginyer jefe de Tarragona, dient que es un funcionari intelligentissim y un cavaller pundonorós al que aprecien y respecten quants el coneixen.

El senyor GASSET corrobora les manifestacions del ministre.

El senyor CALDERON manifesta que no ha dirigit cap atac a la honorabilitat d'aquest enginyer a qui no coneix.

Res té que veure la conducta d'aquest senyor ab lo que significa el fet demanant.

El senyor MACIA diu que té un gran concepte moral del senyor Villanueva, perquè'l creu un ministre ab iniciatives, d'energia y de independència política, y per això no's pot suposar que hagi volgut molestarlo; però no hi ha dubte de que en moltes ocasions els ministres, per afecions o per presions polítiques, obran la mà y afavoreixen a uns que a altres.

Esima que si no s'hagués suscitat aquest incident dels 47.000 pessetes tal vegada s'haurien dedicat a obres en la provincia de Tarragona.

(Una veu.—Això no pot fer-se.)

«Me negarà el senyor Gasset: que ha afavorit més a la provincia de Ciudad Real que a altres».

El senyor GASSET.—Y qué?

El senyor MACIA.—Que S. S. va girar més diner que'l que devia para els camins vehinals.

El senyor GASSET interromp y ab aquest motiu s'entaula un d'alèch bastant viu entre abdos, que talla la campaneta del president.

El senyor VILLANUEVA rectifica breument.

Al preguntar un secretari de si s'apropa el dictamen, el senyor MACIA mostra la seva extranyesa, porque té demanada la paraula para consumir un torn y el PRESIDENT li adverteix que ja ha parlat.

El senyor MACIA.—Això era un incident y jo volia consumir un torn.

El PRESIDENT.—No podí ja endevinar para que parlava S. S.; però en fi, parlí S. S. tot lo que vulgui.

El senyor MACIA rectifica algunes observacions de les formulades pel senyor Garcia Berlanga.

Diu que aquesta llei es molt injusta, porque ha deixat fora del plan carreteres de gran utilitat y en cambi se n'han inclous grans de provincies privilegiades.

Manifesta que se li parla a la opinió de carreteres parlamentaries en general, però no de la utilitat que para el país reporten algunes d'elles.

Cita el cas d'una carretera de la comarca de Berga que ha donat vida a una comarca en que sense ella n'hi hauria volien viure.

Ab aquesta llei, en lloch de treure'l, s'agrava l'abús que's tracta de corregir.

Parlant de les carreteres de Huelva diu que reconeix sa necessitat, y no sols aquestes sino les parlamentaries, les anomenades electorals, construïda el's demostrava que eren d'utilitat pública: car ab això hi guanyen els interessos nacionals.

Manifesta que a la provincia de Lleida hi ha moltes carreteres de gran interès local que no estan incloues en el plan,

Teatres y cines tancats

Han sigut clausurats en els pobles de la província, els següents locals d'espectacles públics:

Artes. — Teatre Artes, teatre Café Nell, Sindicat Agrícola, Casino Arteschen. Cornella. — Teatre les i teatre del Pervent.

Barcelona. — Cine Mari, Cine Mo dem i Cine Doré.

Gava. — Teatre y cine en dues po deltes.

Gironella. — Cine Colom.

Monistrol. — Cine Novedades.

Prat de Llobregat. — Cine «La Mo dema» y Centre Artes.

Sant Boy del Llobregat. — Cine «Sant boyano».

Societat Progressiva Obrera de Sant Is idre.

Sant Cugat del Valles. — Teatre Cervantes y teatre Tado.

Sant Just Desvern. — Cine «El Pom de Flor».

Han estat en la circular del go vernador 63 alcaldes y dels 43, man festant que no hi ha en els seus respec tans termes municipals, locals destinats a espectacles públics.

L'alcaldia de Molins de Rey ha de manat que s'hi faci una visita d'inspec ció als dos cinemes d'aquella població, la qual s'ha ordenat immediatament.

El de Sitges ha enviat informe tècnic dels locals que allí existeixen y se li han reclamat plans per a la Junta acord en definitiva.

L'alcaldia d'Arrenys de Mar, informa que la Sala Mercè, cinemà que func iona, reuneix condicions de seguretat, segons visita que ha girat, acompanyat de facultatiu. Se li demanen plans com al anterior.

L'alcaldia de Manlleu diu que ha en viat als propietaris de teatres y cines la circular del governador, prohibint les celebracions públiques si no estan subscrites a la Junta d'ordenació d'aquella població.

Se li ha ordenat que concret i reu nexen o no aquestes condicions.

Als alcaldes de Teyà y Monistrol, se els demana informe de si expenen fo calitats al públic, en uns cinemes que debrien tancar.

Per haver rebut denúncia, s'oficia al alcalde de Manlleu, per a que informi sobre un cine que deu al·lunçar.

S'han demanat al alcalde de Terrassa els plans dels tres cines que allí hi han, y segons relació enviada per ell mateix, demana que s'hi faci una visita d'inspec ció facultativa. Els que actualment func ionen en aquella ciutat, estan recone guts per l'autoritat municipal.

Als alcaldes que no han contestat, els ha enviat el governador una nova circular, en la que se'ls diu que si no ho fan tostem, se'ls imposarà la multa ma xima.

Municipi

Gràcies a la oratorià obstrucció del senyor Mir y altres, a la sessió d'arribada, ab tot y haver durat quatre hores y mitja, quasi no s'ha aprovat cap dictamen dels 200 y tants que hi ha per despatxar.

La situació és intolerable. Tot hom reconeix, y tothom diu que s'hi ha de posar remey. Però lo cert és que no s'hi posa, y els radicals segueixen la seva política de fer passar temps y més temps, a cada sessió, a fi de que's di gués que l'actual Ajuntament no fa res.

El director del mercat de Sans ha demanat que s'empedís el carrer del Cerdó, hom hi descarreguen els ve hicles.

El de Santa Caterina demana que s'o bren dues portes al carrer de Vilardell.

El de l'Abadessa Central sol·licita la desinfecció del carrer de la part de baix.

Als venedors de peix dels mercats han demanat que's prohibeixi als am bulants vendre en llechs fixos.

Se lamenten els reclamants de qu

quan algun venedor dels llechs fixos d'ixa la taula per haver acabat el peix d'arribada, i demanant, i demanant, i demanant per un estipendi més, y re sulta de vegades que'l primer treballa per acreditar aquella taula donant bon paix y bon peix, però després ve l'ambulant, fa de les seves enganyant al comprador, y aquest no's torna a acce ptar a dita taula.

La comissió d'Hisenda decidirà.

Una comissió de mestres del «Sindicat d'Obrers de l'Agència» ha visitat al alcalde per manifestar-li que mat xes mestres les obliguen a treballar tots els dies de la tarda, sense abonar lo que les correspon, a més de la infracció de la llei, prevalent de que, tot i els obrers en pisos, es capen a la vigilància dels agents de l'autoritat.

L'alcalde ha ofert tenir en compte aquestes justíssimes queixes.

Temps passat varem dir que havien sigut somesos dos empleats del La boratori sotrayent la carn destinada als gossos y venent-la a una fonda de sisos.

Van ser somesos al jutjat, y el jut jels ha declarat ignominiosos y blancs del tot.

Els dos empleats, que havien sigut sospesos d'empleu y son, han renegat al Laboratori, preveia una severa amonestació del alcalde.

Totall, que no ha passat res.

La comissió de Governació s'ha di rigit a la d'Hisenda demanant una con signació de 3.000 pessetes per sub vençió de la publicació de les conferències sobre'l dret català publicades per l'Acadèmia de Jurisprudència.

Anuncis oficials

Compania dels Ferrocarrils de Madrid a Saragossa y a Alacant.

El Consell d'Administració informa als senyors accionistes que la Junta general del 12 de maig darrer ha fixat en 21 pessetes per acció, l'import de l'impost, el dividendo a repartir per l'exercici de 1911, y que seran pagables el primer de juliol pròxim, contra el cupó núm. 80.

A Madrid y Barcelona, per la Ca xa de la Compania; y

A París, al cambi del dia, pels senyors de Rothschild Germans, carrer de Lafitte, núm. 23.

Madrid, 6 de juny de 1912.—El se cretari del Consell, Eugeni Espinosa de los Monteros.

Compania dels Ferrocarrils de Madrid a Saragossa y a Alacant.—Comité de Barcelona.

En virtut de lo disposat en l'anunci anterior, se posa en coneixement dels senyors accionistes, que desde'l primer de juliol pròxim, estarà obert el pagament del cupó núm. 80 d'acció, dels quals diluns, dimecres, dijous y divendres no festius, de nou a dotze.

Barcelona, 11 de juny de 1912.—El secretari, Felip Blanc.

Subasta voluntaria

Per acord del Consell d'Administració del Banc de Vilanova's venen en pública subasta que se celebrarà, a les onze hores del dia 20 del corrent mes, en el despatx del notari d'aquesta capital don Josep Torrel y Catinet (Vergara, 12, primer), les dretes finques següents: 1.ª Lot aquell edifici destinat a balneari, conegut per Banyes Zoraya y terreny anexe al mateix, que tot plegat amida 10.075 metres 50 de cèntims quadrats, iguals a 266.708 pams 61 centèsimes de pams y radica en la part Sud-Oest de la muntanya de Mont arx d'aquesta ciutat, barri de Can Tu nis; valuada en 100.000 pessetes; y 2.ª Lot aquell pòc de terreny situat en el carrer de Puigades del exple de Sant Martí de Provençals, agregat a un any a aquesta capital, hoo anomenat del Taulat, abans Juncar, de cabuda

aproximada 399.844 pams, dels quals respecte a 284.258 pams son edificats y els restants 115.586 corresponen a via pública; valuada en 250.000 pes setes. Dita subasta s'efectuarà ab ma joració al plech de condicions que, junt ab els títols de propietat de les finques se trobaran de manifest en la expressa da Notaria, tots els dies feners.—Bar celona, 10 de juny de 1912.—L'almi nistrador, Sebastià Gumà.

Borsa

Cambis facilitats per la Casa J. Marrota i Fills

Borsa de Madrid

Telegrama de les 3.30

4 per 100 Interior complet. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

4 per 100 Interior fi mes. 85.30

4 per 100 Interior fi pròxim. 85.30

mòvils 100'75 y Carbons de Berga 97'50. Franchs 5'45 a 5'65. Rescon a 26'67. Llibres 26'67 a 26'68. Rescon a 26'67. A les cinch el Borsí tancat: Inter ior 85'30 diner, Norts 101'25 paper, Alacants 99 paper, Plates 95'40 diner y Orenses 28'10 paper.

De la tancat del mati an aquesta no's varia de Interior, ni Alacants, se pert 0'05 de Norts y se millora 0'20 de Orenses.

Concehem de Madrid: Franchs 5'55. Llibres 26'62, Plats 477 y darrer de Renda 85'32.

Paris tancat: Exterior 95'12, Norts 480, Alacants 469, Andalusos 316 y Plats 450.

Es 0'12 més d'Exterior; 1 franch me nos de Plats y com ans d'ahir de Norts, Alacants y Andalusos.

La paritat ab francs a 5'55 demostra que essem a cambi de Norts y Alacants y 0'40 sobre de Plats.

Els Andalusos surten a 66'70.

Tampoch ahir havia arribat encia tancat de París. Conech com a darrer cambi: de Renda Francesa 93'75, de Rio Tinto 2'052 y d'Espanyol de Cuba 480.

Ans d'ahir 93'72, 2'62 y 452.

Rebly

ALCANS

Rendes: Russa del 906 104'95, com ahir; 0'15 més, 102'65, la del 909; Turca 0'05 menys, 89'80; 0'05 més, 89'85; la Servia, y també 0'05 més la del Brasil, 85'60.

La Renda francesa 93'77 de tancat. De nimes el Rio Tinto tancat 2'052, com el darrer cambi que coneixia; mil lloren 4 franchs de Beers, 495; Rand mnes, 164; y 2 Gold-felds, 105.

Nacional Mexica 160, 1 franch de perdua.

R.

Espectacles

TEATRE TIVOLI.—Avuy, dijous, tarda, a dos quarts de cinch, Grandiosa Matinée de Moda, Preu: econòmics. Per única vegada, l'opere en tres actes

MARIA THOMPSON

Nit, a un quart de deu, Balala, 2 ptes. entrada, 50 cèntims. Funció dedicada a l'Associació patronal Unió y Montepio de Mestres pintors de Barcelona. El millor programa de Barcelona. Primer: El fresco de Goya, Segon: Gacetas.

MARIA THOMPSON

Veritable acort que justifica sa fama mundial. Presentació y interpretació inimitables.—Dijous, 6 nit, Gran solemnitat. Benefici de Puria Montoro, estrenant una obra dels germans Quintero.

TEATRE NOVELTATS

Temporada d'Estiu.—Compania dramàtica

Maria Guerrero.—Ferran Diaz de Mendoza

Avuy, dijous, nit, a un quart de deu, Estrenat de la trilogia en un acte de B. Pau Parellada

LA FORASTERA

y estrenat de la farsa sentimental y grotesca en tres jornadas en vers, de don Ramón del Valle Inclán.

LA MARQUESA ROSALINDA

Dijous, 6 de maig, a la Marquessa Rosalinda.—Se despatxa a complicitat.

Teatre Comich.—Gran companyia dirigida per Ricard Güell y Julià Vilas.

De la que formen part el genial Pilar Martí, Angelina Villar y Pepi Vinas.—Avuy, dijous, nit, a un quart de deu, Gran Matinée. Benefici de l'Associació de la cinch. Primer: El animal de gran col·laboració tota la noche. Segon: La sarsuela d'Estiu.

Los angeles mandan

Tercer: La represa de gran exit «El trust de los Teñidores», magnífica presentació.—Nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra de gran Guinys. Segon: «El trust de los Teñidores» gran exit. Tercer:

Los angeles mandan

Delicada producció de l'Ingeny Bocarra y mestre Ginebra, per Pilar Martí y Ricard Güell y Pepi Vinas.—La sarsuela estrenada «Viene en popa» El millor cartel de Barcelona.—Dijous, 6 nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra de gran Guinys. Segon: «El trust de los Teñidores» gran exit. Tercer:

Los angeles mandan

Delicada producció de l'Ingeny Bocarra y mestre Ginebra, per Pilar Martí y Ricard Güell y Pepi Vinas.—La sarsuela estrenada «Viene en popa» El millor cartel de Barcelona.—Dijous, 6 nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra de gran Guinys. Segon: «El trust de los Teñidores» gran exit. Tercer:

Los angeles mandan

Delicada producció de l'Ingeny Bocarra y mestre Ginebra, per Pilar Martí y Ricard Güell y Pepi Vinas.—La sarsuela estrenada «Viene en popa» El millor cartel de Barcelona.—Dijous, 6 nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra de gran Guinys. Segon: «El trust de los Teñidores» gran exit. Tercer:

Los angeles mandan

Delicada producció de l'Ingeny Bocarra y mestre Ginebra, per Pilar Martí y Ricard Güell y Pepi Vinas.—La sarsuela estrenada «Viene en popa» El millor cartel de Barcelona.—Dijous, 6 nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra de gran Guinys. Segon: «El trust de los Teñidores» gran exit. Tercer:

Los angeles mandan

Delicada producció de l'Ingeny Bocarra y mestre Ginebra, per Pilar Martí y Ricard Güell y Pepi Vinas.—La sarsuela estrenada «Viene en popa» El millor cartel de Barcelona.—Dijous, 6 nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra de gran Guinys. Segon: «El trust de los Teñidores» gran exit. Tercer:

Los angeles mandan

Delicada producció de l'Ingeny Bocarra y mestre Ginebra, per Pilar Martí y Ricard Güell y Pepi Vinas.—La sarsuela estrenada «Viene en popa» El millor cartel de Barcelona.—Dijous, 6 nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra de gran Guinys. Segon: «El trust de los Teñidores» gran exit. Tercer:

Los angeles mandan

Delicada producció de l'Ingeny Bocarra y mestre Ginebra, per Pilar Martí y Ricard Güell y Pepi Vinas.—La sarsuela estrenada «Viene en popa» El millor cartel de Barcelona.—Dijous, 6 nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra de gran Guinys. Segon: «El trust de los Teñidores» gran exit. Tercer:

Los angeles mandan

Delicada producció de l'Ingeny Bocarra y mestre Ginebra, per Pilar Martí y Ricard Güell y Pepi Vinas.—La sarsuela estrenada «Viene en popa» El millor cartel de Barcelona.—Dijous, 6 nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra de gran Guinys. Segon: «El trust de los Teñidores» gran exit. Tercer:

Los angeles mandan

Delicada producció de l'Ingeny Bocarra y mestre Ginebra, per Pilar Martí y Ricard Güell y Pepi Vinas.—La sarsuela estrenada «Viene en popa» El millor cartel de Barcelona.—Dijous, 6 nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra de gran Guinys. Segon: «El trust de los Teñidores» gran exit. Tercer:

Los angeles mandan

Delicada producció de l'Ingeny Bocarra y mestre Ginebra, per Pilar Martí y Ricard Güell y Pepi Vinas.—La sarsuela estrenada «Viene en popa» El millor cartel de Barcelona.—Dijous, 6 nit, a les 9, Cartel extraordinari. Primer: «Los Apaches», obra

Pàgina Artística de LA VEU

Excavacions y troballes. - Art antic y modern. - Pedagogia artistica. - Museus y Coleccions. - Art nacional y extranger. - Curiositats barcelonines. - Ressenya de conferencies. - Exposicions locals y forasteres. - Llibres y Escoles. - Noticies de concursos y de tot lo que pugui interessar als artistes y als industrials d'art

130

La nau major de la Seu de Barcelona, sense il·luminació artificial

La il·luminació elèctrica de la Catedral de Barcelona

Abans d'entrar a fer el comentari que ens proposem sobre la il·luminació elèctrica a la Catedral de Barcelona, solemnement inaugurada el dia del Corpus, no ens podem estar de fer una declaració convenient, respecte la qüestió de les innovacions, y de la intrusió dels elements moderníssims en edificis d'una època o d'un estil. Y veiem fèria perquè el criteri liberal en aquesta qüestió podria arribar més enllà de lo que en realitat deu arribar, confonent-se's termes en que's deu plantejar la qüestió de lo que s'accepta y de lo que no s'accepta.

Justament, se veu de dies discutint, desde aquestes mateixes columnes, un plet entaulat entre un arquitecte eminent y un eminent arquitecte; el fonament del qual no es altre que la qüestió de si en les obres que's construïen dins un monument, d'estil ha de obeir tot a l'aquesta forma del estil, o si podem gaudir de la llibertat, sempre tenint en compte, naturalment, l'emplaçament de la obra que's construeix.

No es objecte del nostre treball d'avyu el fiarnos en una qüestió hont ningú ens hi demana, ni tenim ganes de ferho; però sí que, independentment d'aquest plet que persones prou autoritzades discuteixen, devem mostrar-nos en aquesta qüestió, del fidelisme o de la independència, absolutament partidaris de lo segon, sempre y quan les innovacions no afectin per res l'obra antiga.

Acceptem plenament el chor renaixement al centre de la Catedral gòtica y l'altar barroc al fons de la graciola nau de Santa Maria de la Mar; y en canvi no podem acceptar de cap manera

la formatitat aixuta y obligada d'una fatxada com la de la nostra Seu, perquè tot peu forçat mata la inspiració, y perquè entenem que un arquitecte deu ésser abans que tot un artista y no un formulista.

Partim del criteri del art subjectiu, independentment de la objectivitat històrica, y no acceptarem may com a obra d'art tot allò que, ab reminiscències històriques o no, no's pervinguí de l'home artista. Arreplegar fórmules del gòtic, y aixecar una agulla encara que sia copiada d'una Catedral cèlebre, no es art, al nostre humil entendre, ni es fer gòtic. El gòtic nostre, si acas, serà'l pòsit de tradició y d'història de solucions constructives admeses ab tot l'entendiment en l'home d'avyu, y sols passant per l'alambic d'una espiritualitat artistica podrà pendre'l valor d'art.

Apartarse d'aquí es anar al món de les fórmules, hont la emoció no hi pot viure; y l'art es una emoció edificada, feta permanent, fixada en el temps y en l'espai.

Per això considerem que tota subjecció es perniciososa pels interessos del Art, com tota llibertat pot serho igualment; y el terme de la qüestió sols es ún, úmeh, precís y clar, això es: que tota obra d'arquitectura deu ésser confiada a un artista veritable; y lo demés, deixar-ho ésser.

L'home deu sempre precedir a l'obra d'art que's va a fer. Posar abans que l'home un estil o una fórmula, es canviar els termes y la divina ordenació de la creació artistica. Els termes fonamentals son clars y concisos, y d'aquí

no's pot sortir. Tot lo que no sia això, no serà més que receptes.

L'unitat d'estil en èpoques passades, que's podria retreure contra lo que acabem de dir, no's desavé pas ab el nostre principi. Els arquitectes dels sigles darrers de la Edat Mitja feyan gòtic, no perquè's altres ne fessin, sino per que aquelles formes constituïen, en lo espiritual, el seu espontaniament artístich, y en lo material, les solucions constructives més adequades al sentiment y a la vida social del temps.

En altres termes parlariem al tractar de la restauració d'un monument antic, més això s'allunyaria del nostre objecte, que avuy no es altre que comentar la il·luminació elèctrica que s'ha instal·lat a la Catedral.

Hem fet aquest prefaci perquè, haventnos mostrat, en ocasions diverses, partidaris de l'acceptació de les fórmules que pervenen de la vida moderna, podria apareixer com inconseqüència en els nostres principis la reprovació de lo que s'ha fet ab la il·luminació de la nostra magnífica Catedral.

Sobre's afonits rebuts per aquest monument - diguemho clar - la il·luminació elèctrica, en els termes en que ha sigut feta, constitueix un nou a'vnt. No es el sentimentalisme barceloní, molt respectable per altra part, lo que's a parlar. No es el cas de la supressió de la missa pastoril, den Vilanova que feya indignar als habitants concurrents del claustre. No. Es una raó científica la que's porta, no a combatre en termes generals la introducció de la il·luminació elèctrica en els temples, sino la manera com ha sigut disposada en aquest cas, a la lleugera, sense un criteri respectuós para les disposicions il·luminiques que desde sa construcció va rebre'l nobilíssim edifici.

En realitat, no podem callar davant d'aquest fet, que ve a allargar la llista ja pesada de desconsideracions per les coses d'art, y en especial pels nostres monuments religiosos, que venen succintant d'un temps a l'aquesta banda. Cert es que la electricitat de la Seu pot deixar-se d'entendre, però no, es menys cert el fet de que hi ha sigut posada para que s'engengui, y el fet de que en la seva disposició no ha presidit altre criteri que'l d'anar posant llistons ab la bombeta al capdemunt, arreu, arreu, fins en llocs hont may l'arquitecte constructor podia somniar que arribés llum.

Mes anem a pans, y posem les coses en sen' terra.

En primer lloch, consti que acceptem en son principi la substitució de la cera per la il·luminació elèctrica (deixant de banda l'aspecte ritual, que no som qui para ficarnoshi, y atenentnos sols al aspecte artístich). Mes anem ab la il·luminació elèctrica, ab tot y lo dir, la obra de la Seu de Barcelona, hont es la solennitat religiosa, això es: la llum flamejanta, infinitament d'efectes superiors, per sa vibració, als efectes de la llum blanca, fixa, immòvil, regular y encantada de la electricitat.

No voldria pas ficarme a fer la filosofia del cri. Podriem ferla. Una serie de consideracions d'ordre espiritual elevaria, se desvelen devant d'aquest monument. Mes segurament, qui no ha sabut respectar un monument tan bell com la nostra Catedral, no entraria tampoch en aquest ordre de consideracions, massa subtils para posaria devant de certes decisions barreeres. Fem veure, no obstant, que alguna cosa d'aquest valor noble del cri, deuen pressentir els qui no s'atreveixen a posar les bombetes sols, sino al capdemunt d'un llistó pintat de blanc que imita la cera.

Mes com hem dit al començar, som partidaris de la acceptació de les formes y de les coses que pervenen del temps, en edificis d'un estil històric determinat, sempre que d'aquestes novelles intrusions no'n surti perjudicat el monument. Y el punt de la il·luminació elèctrica de la Seu, es justament el de perjudicar el monument, destruint els seus efectes de llum, matant la seva excel·lenta decoració d'ombres y clarors que, com hem pogut veure devant dels esplendors cinematogràfics del dia de Corpus, constitueixen un dels seus millors encantos.

No sabem qui ha dirigit la instal·lació, però sí que sabem que'l que l'ha dirigit no sabia que's arquetips de la Edat Mitja il·luminaven els temples segons un càlcul amorós d'artista que cerca efectes d'embelliment, y decorava matissos d'ombres y de llums les voltes de la construcció. La magnificència dels nostres edificis gòtics estriba en aquesta disposició de la llum y l'ombra. Ara, intensificada aquí, ara nobilitada allà, l'arquitecte gradua el seu edifici, com un escultor gradua els batiments sobre la seva estatura.

El problema de la llum y l'ombra es massa interessant, massa fonamentalment artístich, para que deixem passar sense la nostra protesta més enèrgica aquest fet, y sense declarar l'absoluta ineptitud del que ha dirigit la instal·lació. Aquest problema que en l'estudi de la arquitectura de les passades centúries el trobem lligat y supeditat a les condicions de cada país; aquest problema que's manté viu a través de les fórmules romàniques y de les gòtiques importades del Nord, terra de poca llum, aquest problema que se n'ha emportat l'atenció dels estudiosos de tot el món, es aquí tan barreerat oblidat, tan tristament desconegut, que espanta pensar que un monument de tanta importància com la Seu barcelonina no tingui vigilants més atents que's que li han tocat.

Viollet-le-Duc deya ja en el seu Diccionari, abans dels moderns estudiosos sobre'l problema de les llums, que: «La observació va examinar poch a poch als arquitectes a aplicar unes lleys d'il·luminació que l'amor per la simetria'n's ha fet descuidar, (se refereix al neoclassicisme), car hem arribat a un punt en el que pera obtenir al exterior fatxades ab finestres ab les mateixes dimensions, acuram lo mateix les grans sales que les habitacions petites per medi de finestres iguals, y no sabem, o no volem, per acontentar certes lleys clàssiques que's antics se guardarien bé d'aplicar, embellir els interiors per medi de les llums, ab l'ampliació o reducció de les finestres. Hem perdut el sentiment en la il·luminació dels interiors, y no obstant es un dels medis d'obtenir grans resultats».

En efecte, els qui tinguin per la nostra Catedral amor de catòlic, de barceloní y d'artista, ens l'hem mirada masses vegades y l'hem contemplada ab massa devoció, para que no recordem totes les seves infinites gracies de claror y d'ombra. En aquestes fotografies que avuy

reproduïm, obra certament admirable del nostre col·laborador Mas, resten ben seyalades aquestes gracies, massa destruïdes ab la barrera profusió de llistons capsats de bombetes.

Recordem les grans solennitats de la Seu ab els ciris flamejant dalt dels bellissims salmons, que l'art del malaguanyat mestre Pasó, va construir; recordem les arcades del trifori, eixir de l'ombra de la nau y brillar al acostarse al creuer; recordem les agulles del chor y les palmeres gèrils de les pilastres florides d'arcades que morien en els tons d'ombra plens de la grandiositat del misteri; recordem el llarguejar dels blasons damunt d'aquestes tons d'ombra, hont se dibuixaven les llurs auricles vibratiles; y l'arresta brillant que surt aquí, y el sepulcro que ressurc allà, y la reixa de ferro que aixeca els capells gentils de ses cresteries damunt la llum dels altars, y l'ivons y la boira mística dels ciris, y tota la gloria sublim del art gòtic que exorna la seva lògica encarnació ab el joch de les penombres, més sublimes, més altes, més glorioses que totes les representacions del misteri, que l'art pogués pintar sobre la volta.

Y recordem, ciutadans, els finestrals magnífics ara desaparecuts per complet davant d'aquesta pagesa esplendor de sala de ball, davant d'aquesta sumptuositat americana. Com lletanies de color, usant la figura del poeta castellà, se desgranaven en rengles glorioses, florint en mitg les ombres ab totes les seves resplandors d'alta bellesa. Recordemlos y preguntemnos: a qui pot passar desapercebuda la pèrdua de semblant bellesa, que no sia un orf? Qui, que no sia una anima freda y esopida, pot deixar de veure que al destruir com se destrueix ab la llum excessiva la magnificència dels finestrals, destrueix l'obra sagrada del arquitecte mitgeval, damunt la qual ningú té dret a posarhi les mans profanadores? Ell decorà la Seu ab els grans plafons de vidre, y aquí hem fet igual, com si damunt les pintures de la Sixtina hi poséssim un drap rich pera guanyar resplandors.

Els vidres, com deya un bon amic artista, son la decoració de les catedrals. Els vidres son, als temples gòtics, lo que es la pintura mural a les esglésies bizantines y del renaixement. Cal donchs treure el veu de llum y d'esplendors pagès ab que's tapa la noblesa dels esplendors del art.

L'il·luminació elèctrica de la Seu, tal com ha sigut feta, ataca fortament, destrueix ab una evidencia dolorosa, el monument. Treient l'ombra, l'encixei, la redueix, convertint lo que el misteri engrandia ab sublimitat de proporcions, lo que fou decorat ab grans pais de misteri, en un treball de calcul. Han despullat de son mantell de gloria a la nostra hermosa Catedral, y això merxet totes les reprobacions. D'acontentarse ab posar bombetes allà hont abans hi havia crisolament, hauriem perdut poblera, però'l monument no se n'hauria ressentit, y segons els termes del nostre judici, hauria sigut acceptable.

L'afont s'ha comès, y cal suprimir una gran part de l'il·luminació para reabilitar el temple a sa noblesa original, y guindant s'is voten els esplendors de llum, para les hores en que's turistes visiten la Catedral, en detall, sense decaure per això de ferlosse veure sols la llum, única manera de conèixerla ab tota la seva grandesa.

Joaquim FOLCH Y TORRES.

Al Rvnt. Sr.

D. Joseph Gudiol y Canill
conservador del Museu episcopal de Vich

Melior est qui cefat insipientem vnam, quam homo qui abcondit sapientiam suam.

Reule XX-33.

Molt reverent senyor: Vostè sab perfectament que cedint a una petita indicació que s'hem va fer, un servidor no vaig tenir inconvenient en dirigir les meves escomeses al senyor Just Cassador, a fi de guardar, a què's deuen, respecte y consideració.

Se veu que aquesta delicada meva no li ha fet a vostè cap efecte.

Vostè no ha seguit aquest camí. Ha preferit dir de amat contra sa víctima, anomenantla pel seus noms y cognoms.

Mes, com sigui que desdeps de la última conferencia (dia 30 de maig) que vostè va donar al Centre Excursionista, y devant de un grup d'amichs, vostè va declarar-se autor dels atacs que ab tanta insistència m'ha dirigit, ja comprén vostè que no he de set lo el que continui guardant una atenció, que ara seria inútil.

Vostè recorda, reverent senyor Gudiol, ab quanta insistència li he demanat que demostrés les seves afirmacions y li vaig demanar ab una energia y una intensitat a la que vostè no ha respost.

En comptes d'això publica en la «Gazeta Montanyesa» una mena de bàndol, ab «primeros» y «segundos» y que ab molt mal acert el rotula «Conclusions».

Es de doldre'l tenir de dir a qui ha estudiat filosofia, que lo que vostè anomena conclusions no son sino tesis, y que precisament para arribar a ser conclusions els hi falta el ser demostrats.

Un servidor ha demanat a vostè una demostració d'aquestes tesis, y vostè no ho ha fet. Això me posaria potser en el cas de fer unes consideracions sobre'l valor de la seva personalitat que, certament, no faré. La temptació es violenta, però se resisteix. Prefereixo esperar vuit dies més y veure si l'estudi demanat al senyor Cassador, serà fet per mossen Gudiol. Al cap y a la fi, un sacerdot té uns devers morals y socials molt superiors als de un Cassador, per Just que sigui.

Perque es clar que totes aquelles tures paraules que m'he vist obligat a dirigir al Cassador, ara estan en peu dirigint al Cassador, ara estan en peu. Permetim que'n repeteixi algunes per si no les va entendre prou bé!

Li deya: «Tots aquells que's permeten la llibertat d'exposar en públich les seves opinions (y moltíssims més si son unes opinions gratuïtes y agravioses fetes ab la cara tapada), han d'es-

Fotografia presa desde'l creuer, ab els efectes de clarors y ombres destruïts per la il·luminació elèctrica

tar promptes a donar d'elles totes les aclaracions y totes les justificacions que se'ls hi demana. No faltaria res més, sino que la impunitat y la irresponsabilitat acompanyessin als que amagats darrera un pseudònim van pel món llevant mots grossos y adjectius violents!»

Y més avall afegia: «Vostè ve moralment obligat a donar compte de ses ofenses paraules y de sa impudència acompanyant, perquè al cap y a la fi, quina solució vol donar al conficte que se li ha plantejat: sino presentar les seves cartes creditals, porque vagem si'ls mots grossos, les frases crues y els conceptes ofensius tenen darrera d'ells una forficació científica que's fassi tolerables?»

«No, home, no. Li afegia desdeps an en Just Cassador. Les persones serres, dignes y honrades van pel món ab la cara desafiada y han d'estar promptes a respondre de lo que afirmen, cada ún segons la seva vocació y, per lo tant, els arqueòlegs ab la seva ciencia.»

Seriem llarchs si haviem de repetir totes les comminatories paraules que dirigim al senyor Cassador, porque vostè, mossen Gudiol, les entenguts. Ens creiem en el cas de dirho ab paraules clares y precises perquè's foyem càrrec de que les tenia de trasmetre a mossen Gudiol; però ara que vostè, mossen Gudiol, està devant nostre y cara a cara, pensem que ab frase molt més delicada ens encoñem, y aixís no dubtem en dirli a vostè lo següent: y Vol fer el favor, mossen Gudiol, de justificar ab els dictats de la seva abundosa ciencia tots els vituperis que tan vivament ens ha prodigat?

Jo, per la meua part, y a fi de deixar el camí perfectament esbrogat, si vostè, com crech, se decideix a parlar com un home de ciencia, me permetre la llibertat de recollir les poques frases y conceptes que vostè ha dit y que tenen un caràcter arqueològic més o menys intens. No es aquesta la meua obligació. El camp d'acció de la edificació es molt distint del camp de

acció de la crítica. Però com en aquest cas les seves paraules son dies ab ocasió de la inauguració de una obra meua, deixi-me'n dir algunes de comentari a les seves.

Lo que vostè anomena «conclusions» y que son solament tesis, estan englobades en dues. No ha fet bé'l resum, mossen Gudiol; hi ha més tesis, en els seus treballs.

Houssant les més principals:

«La més important de totes, es la que afirma que el ciberi de Ripoll no es tot lo romànic que'l cas requeria.»

Aquesta qüestió té dos extrems. El que fa referència a lo que he dit y el que fa referència a lo que he fet.

May he dit jo que'l baldafut de Ripoll no hagués de tenir qualitat de forma de les que anomenem romàniques. Les afirmacions que vostè fa son absolutament gratuïtes. La prova està en que en els escrits de un servidor no ha pogut vostè trobar una sola afirmació meua que això indiqui.

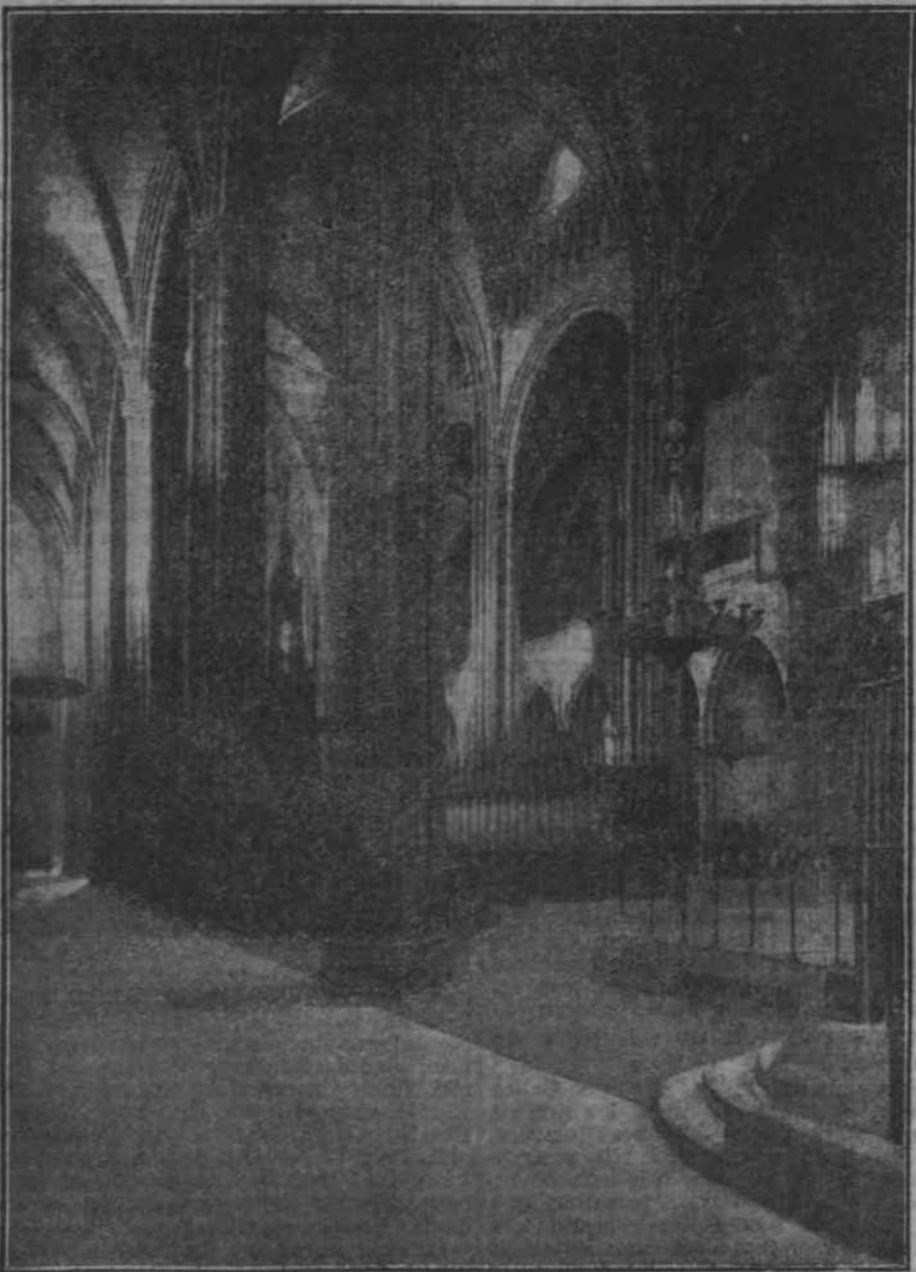
Al contrari, fang varies afirmacions que, llegides tal com estan escrites y sense voler veure ni més ni menys de lo que allí hi ha, ben clarament ho demostren. Lo que hi ha es que vostè's va llençar en el seu primer article a una serie d'apreciacions que no tenien altre fonament que'l seu apassionament en prioria, y que estaven renyides ab la realitat de les coses (y que per pocs minuts ja li he explicat), però que per lo vist a vostè no li plant reconixer, per que sens dubte, si no seguis parlant sempre d'això, tot el plany de la seva «causa» quedaria desbalçat y vostè ja quasi no sabria que dir. Per anar seguint bé hi ha que vostè té del art romànic un concepte molt propi y molt ordenat a la seva vocació autàntica d'arqueòloga de detall. Permetim que'n sigui l'af, a mi, el tenim ademes un altre concepte edificatiu y de conjunt. Ja li deya un servidor, en el primer meu article, que en aqueix punt particular, may ens podríem entendre.

Els artistes polonesos a Barcelona

Mme. Mela Mutermilch, M. Mutermilch y M. St. Gordon, M. Nodelman y M. L. Gottlieb, que han visitat la nostra ciutat ab molts de les seves obres, celebrada a can Dalmau.

(Reproducció autoritzada per la casa editorial F. Serra.)

Vista de la Seu desde'l creuer, ab il·luminació natural

